

CRÒNICA DE LA CONVERSA AMB ANTONI BASSAS EN EL MARC DE L'ESPAI DE LLETRES

En una sala plena de gom a gom, el famós periodista i debutant escriptor Antoni Bassas va dur a terme una conversa interessantíssima amb el mestre de cerimònies de les activitats que realitzem sota el marc de l'Espai de Lletres, el nostre company Carles Ferrer.

Mitja hora després de començar l'acte, a la sala d'actes del Casino del Centre de l'Hospitalet ja no hi cabia ningú més i la gent l'havia d'escoltar dreta. I és que 114 fou el número de persones que van poder gaudir d'aquesta conversa participada pel públic assistent que va voler dir-hi la seva. Us transcrivim el que considerem les millors parts d'aquesta xerrada-debat, a continuació.

La naturalesa del periodisme

Bassas va iniciar la seva conversa amb Ferrer recordant-nos la finalitat de tot periodista: "el periodisme es fa preguntes i sobretot es qüestiona el per què passen les coses". També ens va insistir en el fet que periodisme i política estan molt lligats (que no supeditats), i és que el que és notícia (o noticable) en molts casos són els fets polítics. Alhora va reivindicar "la firma", el periodisme d'autor [com aquells informatius que realitzava Iñaki Gabilondo a Cuatro]. I ho explicava basant-se en que la forma d'exposar el per què sempre és una interpretació dels fets, per tant, sempre hi haurà una firma personal en tot allò que expliquem. "A la facultat em van exposar que les opinions eren lliures i així havia de ser però mai deformant els fets", i reblava "en canvi cada vegada més es distorsionen", amb la qual cosa les opinions estan cada vegada menys fonamentades i perden qualitat. L'evolució del periodisme que es realitza actualment ha conduït a que "darrerament ja als EUA els fets són opinables i en canvi les opinions són vistes com a sagrades" es queixava el periodista. L'escriptor novell ens advertia d'aquesta evolució, alhora que ens remarcava que "fer periodisme és saber buscar bones fonts, tenir capacitat per relacionar fets i tenir bons contactes".

Crítica al pujolisme

Tot conversant sobre el periodisme, i tot responent a les preguntes de Ferrer, Bassas va reconèixer que la frase que deia l'ex president Jordi Pujol als periodistes, el "ara això no toca", per tal de no contestar les preguntes d'aquests, al sector professional els hi havia fet molta gràcia amb la qual s'havia relativitzat l'acceptació per part dels professionals de quelcom que no és lògic: com el fet que l'entrevistat et vagi recordant el que ell considera que s'ha de preguntar i el que no. I això recordava Bassas que s'havia d'entendre i contextualitzar com a "una actitud d'una època" de democràcia incipient on molts aspectes s'estaven experimentant, però no per això "no criticar-ho". "Els periodistes li tenien por a Pujol, manava i molt, i em va pressionar perquè volia que li féssim una entrevista", com si la ràdio pública fos propietat seva. I finalitzava la seva explicació amb la frase, "penseu que ningú s'atrevia amb ell".

Una definició de persones a les quals ha entrevistat

Ferrer va aprofitar l'avinentesa per demanar-li que definís amb poques paraules a alguns dels entrevistats més coneguts. "De Pujol, un bon comunicador" va dir Bassas. "Tot i el això no toca, ja que era una persona dura que no li agradaven gens les preguntes i li feien nosa, l'ex president unia molt bé l'argumentari del partit com si fos l'argumentari del país" reblava. "Sobre Maragall, la paraula que el definia era imprevisible", sobre Aznar, "neutre i pla", sobre Montilla, "sensible a la diferència i lent", i sobre Zapatero va dir que representava "l'optimisme fet president". A continuació, el periodista va aprofundir en la seva experiència d'haver-los entrevistat en diverses ocasions, per fer-ne un retrat personal de cadascú d'ells. Sobre en

Maragall va exposar que "tenia dies molt brillants i com tenia una visió tan de futur, amb perspectiva àmplia, els detalls li importaven ben poc, per la qual cosa en cedia la responsabilitat i l'aplicació als seus tècnics". Ell volia parlar de la visió que tenia sobre un cert tema, "de les grans idees" recordava el periodista. Per altra banda, "en Montilla no brillava tan: les entrevistes no brillaven gaire perquè era un gestor" conclouia Bassas. Pel que fa a l'ex president espanyol Zapatero recordava que "un dia ens vàrem barallar per temes de fiscalitat", "la persona en si, emperò, era animada". I d'Aznar en va voler recordar les primeres entrevistes plenes de cordialitat, just després del Pacte del Majestic amb CiU, en que "es volia fer el simpàtic i caure bé als catalans i per això en una entrevista va arribar a contestar-li que Espanya era un país pluricultural i plurilingüístic, però [i Bassas es va aturar] això sí, no plurinacional"; amb la qual cosa el públic assistent va somriure.

De l'etapa maragallista va voler recordar el fet que "el maragallisme va voler estalviar-nos moltes discussions de sempre introduint el reconeixement com a nació en l'Estatut i reformant-lo amb el suport d'un president espanyol, Zapatero, que li deia "lo apoyaré". Fins que va ser retallat pel Congrés i després pel TC, amb la qual cosa, els articles retallats per inconstitucionals a Catalunya s'apliquen a Andalusia (perquè es van calcar) al mateix temps que nosaltres tenim un Estatut postTC que no vam votar". Un Estatut que va tenir el suport de 120 diputats catalans enfront 15 del PP: "de fractura no n'hi havia", va recordar Bassas.

Un polític del que té un molt bon record

Bassas va aprofitar per explicar de qui té un molt bon record i que era "un polític honrat". Va voler deixar ben clar aquest terme, emfatitzant-lo en la seva exposició i dient que "hauria de merèixer la primera edició d'un premi que hauríem de crear a l'honradesa política". Es referia a l'ex alcalde del PSUC de Sabadell, l'Antoni Farrés, que era votat per una àmplia majoria de la seva ciutadania. "A les eleccions estatals, Sabadell votava socialista, i a les nacionals catalanes, Convergència, però a les municipals sempre guanyava el comunista Farrés" va recordar Bassas, posant èmfasi en el factor humà en el món polític local. De fet, hi mantenien una relació estreta i per això el va visitar a casa seva en els seus últims dies de la malaltia que patia, un càncer. Un record dur pel periodista català que encara manté ben viu.

Sobre el llibre "Bon dia Catalunya, són les vuit!"

El fillòleg Carles Ferrer també li va preguntar sobre el primer llibre que ha publicat. "És un llibre en primera persona que narra una etapa professional molt llarga fent periodisme cada dematí laboral, en que he acompanyat molts matins de molts catalans". Es referia a quan presentava el programa matinal de la ràdio nacional de Catalunya i que pel que va explicar, va haver de deixar a disgust, i des de llavors les dades d'audiència han baixat.

Ens va concedir algunes breus exposicions sobre el que s'explica al llibre: "parlo de com el meu amor periodisme em ve des de petit quan la meva mare, ex modista i mestressa de casa usava la frase "*avui la ràdio han dit*" com a font d'informació creïble". Una família catòlica i catalanista que "no va encaixar del tot en una societat catalana i espanyola on es mataven capellans per una banda, i per l'altre es prohibia el català". Ella no va poder estudiar, com el seu pare, però en canvi, sempre s'informava del que passava al seu voltant a través de la ràdio. "Jo sóc d'aquella generació, fill de classe treballadora, que va poder anar a la universitat" explicava Bassas tot buscant la complicitat dels adults de la sala. I per això sap de la importància que té la ràdio. Tal i com li va explicar un dia el periodista espanyol Gabilondo: "la ràdio permet arribar el coneixement als no universitaris".

El bibliotecari Ferrer, entrant més en l'època de Catalunya Ràdio, li reconeixia el mèrit d'haver encertat en l'alineació de la gent que duia a les entrevistes i tertúlies, que de fet és el que importa, "sobretot en el cas de les tertúlies". "Emili Teixidó recomanant llibres..."; Ferrer va començar a nombrar tots els espais i

col·laboradors del programa, que Bassas va descobrir pel gran públic, i que després alguns han fet carrera professional al periodisme. "Feies de tot: humor, tocaves temes en profunditat, ..." li deia Ferrer, a la qual cosa el periodista català li contestava que el mèrit era col·lectiu.

Ferrer anava exposant durant tota la xerrada l'escola de periodistes que va generar aquell programa i el següent que va realitzar Bassas: l'APM. "D'allà en van sorgir Manuel Fuentes, Òscar Dalmau, Carles Capdevila, Xavier Grasset, Fabian Estapé -"amb qui Cuní ja s'hi havia fixat també" [li va matisar Bassas] , Salvador Panniker, Quim Monzó, Toni Soler, etc."; dels quals en va recordar algun episodi curiós o divertit. Bassas li va contestar que "em vaig rodejar de gent molt millor que jo com Paco Candel que estava enganxa't als que patien"; tot matisant l'elogi personal que li havia fet Ferrer. Va recordar quan va anar amb Monzó a la Fira de Frankfurt en l'etapa del president Montilla, un esdeveniment que "havia de ser una representació digne al món del català, una gran oportunitat, en la qual Monzó va fer un discurs divertidíssim i arriscat a parts iguals que es va entendre i aplaudir". I Bassas, llavors es va aturar per reconèixer "l'enorme afecte que sento per Capdevila, que va morir recentment de càncer, fet que encara no he sabut superar"; i va recordar alguns moments còmics d'una persona "optimista, que parlava en positiu".

Durant la conversa amb el públic i davant la pregunta d'un assistent, Bassas va reconèixer que "potser no seria l'últim llibre que escrivís i publicqués -tot i que d'això últim en depèn la opinió que en tingui l'editorial".

La memòria selectiva dels oients

Bassas va interpel·lar al públic preguntant-los quants recordaven que havia entrevistat en Dalai Lama, i en canvi que reflexionessin quants se'n recordaven de l'entrevista de l'ex alcalde socialista Joan Clos que el Dia sense cotxes va arribar en cotxe i Bassas que ho va veure li va preguntar el per què i l'ex alcalde barceloní li va respondre que "en autobús hagués tardat més", la qual cosa va rebre un seguit de queixes d'espectadors indignats per la falta d'exemplaritat política. Tot i que durant tota la conversa, el públic va riure molt, en aquell record d'aquell episodi es va fer més evident que l'acte havia estat amè i fluït.

Reivindicació de la ràdio enfront la televisió

Durant tota la conversa, que fou molt divertida i interessant, Bassas va prestigiar la ràdio, "un mitjà que ja el donaven per mort fa molts anys" i que en canvi "es manté". "La televisió és pesadeta, et diu "*mira'm*" en canvi amb la ràdio pots fer moltes coses alhora que la vas escoltar quan vols, t'acompanya, et diverteix, t'informa, és un servei públic".